

Rapport etter studietur til Sverige og Finland, mars 2023

21. – 23. september 2023

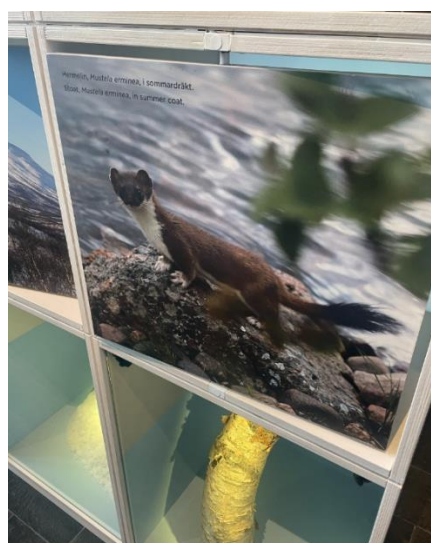
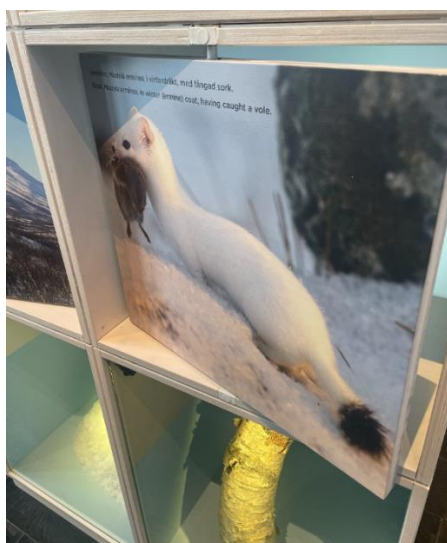

Verneområdestyret for
Lyngsalpan
landskapsvernområde

Naturum ligger inne i Abisko nasjonalpark, like i nærheten av Abisko turiststasjon og med tilgang både fra veg og toglinje. Naturum er et samlingsstred for besøkende til nasjonalparken. Der kan man få inspirerende kunnskap om naturen og kulturen i parken, noe som kan gjøre deg bedre rustet til å oppdage mer hvis man går ut i nasjonalparken. Sentret har flotte utstillinger og det arrangeres også guidete turer, temakvelder og naturstier. Naturveilederne som jobber på sentret kan gi deg tips om steder å besøke og hvor man kan gå.

Utstillingen i Abisko hadde mange fiffige løsninger som vi tar med oss videre dersom vi skal lage en utstilling for våre områder. Informasjonsplakatene kunne snus og vendes på slik at man fikk se det samme i en annen årstid, eller tidsepoker. Det var også laget en egen lemenhule der barn kunne leke og samtidig lære om lemenet som er en viktig nøkkelart i naturen. Under her ses plakat av røyskatt i vinter- og sommerdrakt:

Verneområdestyret for
Lyngsalpan
landskapsvernområde

På utsiden av bygget var det flere plasser matestasjoner for småfugl. Inne i bygget var det lagt frem kikkert og fuglebøker. På denne måten fikk man naturen utenfor «inn i bygget». På utsiden av bygget var det også en utstilling slik at besøkende også kan få informasjon selv om de er der utenfor åpningstiden til sentret. Det er også flere turstier i tilknytning til sentret og natursti med informasjonsposter. Flere av stiene utendørs er universelt tilrettelagt.

Etter besøket på Naturum kjørte vi til Kiruna hvor vi hadde bestilt overnatting og middag på kvelden.

Onsdag 22. mars

Etter frokost satte vi kurs mot Hetta. På veien til Hetta tok vi en liten avstikker til ishotellet i Jukkasjärvi.

I Hetta booka vi inn på Hetta Lapland hotell før vi kjørte til Tunturi-Lapin luontokeskus – Fell lapland besøkssenter. Vi kjøpte oss lunsj før vi fant noen som kunne gi oss en omvisning.

Verneområdestyret for
Lyngsalpan
landskapsvernområde

Besøkkssentret i Hetta eies og drives av Metsahallitus og er et av tre senter i Pallas-Yllastunturi nationalpark. Besøkende i sentret kan her få informasjon om nasjonalparken og turmuligheter i området.

Sentret har noen permanente utstillinger.

Utstillingen Vuovjuš - En fortelling om samisk historie og den nordlige naturen. I hovedrollen er reinen som er linken mellom naturen og mennesket

Vandrere i nord – en beskrivelse av forskere, reisende og øvrige vandrere som lokkes av den arktiske fjellnaturen

8 årstider – en fortelling om naturens spesielle stemning i Enotekio

Barnas utstilling – her ser man på en naturutflukt og livet på fjellet

Naturspaning – utstillingen leder den besøkende til naturen

Yrjö Kokko-biblioteket – en hyllest til veterinær og forfatter Yrjö Kokko som bidro til å redde sangsvanen.

Det er også mulig å se film om lapplands natur og historie på sentret. Vi så en flott naturfilm.

Verneområdestyret for
Lyngsalpan
landskapsvernområde

Etter besøket på sentret haddet verneområdestyret et møte på hotellet. Tema på møtet var

- **Besøkssenter Lyngsalpan**

Verneområdestyret ønsker å jobbe for å få et besøkssenter for Lyngsalpan, noe som var bakgrunnen for reisen til Sverige og Finland for å se på ulike sentre. Styret ser nytten i å samle informasjon om naturen og kulturen i et senter. Lyngsalpan Landskapsvernområde er stort, og det er bosetting rundt nesten hele verneområdet. Dette gjør at det er mange startsteder til området, og det er et behov for et sted å samle all informasjon om verneområdet. Et besøkssenter kan dekke dette behovet. Senteret bør ha en utstilling med informasjon om verneområdet og hva en kan oppleve der, samt ha ansatte som kan veilede besøkende i fine plasser å besøke, og hvilke regler og normer som gjelder i området. Det er også viktig med informasjon som leder besøkende til områder som tåler et stort antall besøkende, og samtidig bevarer sårbare områder. Like viktig er det med informasjon om at fjellene kan være farlig, og at man alltid skal være forberedt før man går på tur i området.

Styret tenker at man må jobbe politisk for å kunne realisere et senter i området. Styret ønsker å løfte saken til et høyere politisk nivå og tenker at et møte med «Tromsbenken» på Stortinget kan være en vei å gå.

Styret ber derfor forvalter om å forfatte et brev til tromsbenken der det informeres om saken, og bes om et møte.

- **Møte med kommunene og rådgivende utvalg**

Verneområdestyret ønsker å fortsette å ha et årlig møte med kommuneledelsen i de 4 kommunene som Lyngsalpan lvo strekker seg over. Det forrige møtet verneområdestyret hadde med kommuneledelsen var vellykket. Det er ønskelig at dette møtet holdes samme dag som det planlagte møtet i verneområdestyret i juni. Det er også ønskelig at møtet med rådgivende utvalg holdes samme dag. For at møtet skal avholdes på et lett tilgjengelig sted, ønsker styret at møtet avholdes i

Verneområdestyret for
Lyngsalpan
landskapsvernområde

Nordkjosbotn. Styret ønsker at alle møtedeltakerne skal inviteres på middag. Et felles måltid er alltid positivt for videre samarbeid.

Verneområdestyret ber forvalter om å planlegge, innkalle, bestille og legge til rette for møtene i juni.

Etter styremøtet er det noen som moter seg opp og besøker det iskalde bassenget på hotellet. Det antas at man er nødt til å kombinere bassengbesøk med sauna. På kvelden er det middag på hotellet.

Torsdag 23. mars

Vinteren har for alvor kommet til Hetta. Gradestokken viser under 30 kuldegrader og ved frokosten er vi alle spente på om vi får start på bilen. Heldigvis startet bilen på 5. forsøk, og vi kunne etter hvert sette kursen mot Kilpisjärvi og Metsahallitus sitt besøkssenter der.

Besøkssentret på Kilpis er vår nærmeste nabo og svært mange av de besøkende på sentret reiser videre til Norge, og Lyngsalpan. Sentret får mange spørsmål om Lyngsalpan, og det er fint å kunne vite om hverandre og ha et godt samarbeid på tvers av grensen.

Utstillingen på sentret skildrer naturen og historien i lappland. Det er både en fysisk utstilling og ulike filmer. Utstillingen forteller om Malla naturreservat, Saana naturvernområde og Lapska armens ødemarksområde samt historien om Kilpisjarvi sine innbyggere.

Vi hadde et godt møte på besøkssentret. Vi delte vår kontaktinformasjon og la igjen brosjyrer om Lyngsalpan slik at de kan dele dette med sine besøkende som ønsker å reise videre til Norge.

I tillegg til ansatte på besøkssentret møtte vi også Hannu Autto fra Universitetet i Helsinki. Universitetet har en feltstasjon i Kilpisjärvi, og han ville gjerne fortelle oss om den. Vi ble også invitert på besøk og vi fikk en omvisning på feltstasjonen. Hannu fortalte blant annet om at de har utarbeidet en Science trail opp mot fjellet Saana, og at det skal være et seminar og offisiell åpning av denne 8. juni 2023. Vi inviteres på

Verneområdestyret for
Lyngsalpan
landskapsvernområde

denne åpningen, og de ønsker gjerne å ha et samarbeid med oss på tvers av landegrensen. Science trail er basert på en app som man laster ned og gir deg informasjon via din egen smartelefon på ferden langs stien.

Konklusjon etter studieturen.

Det at styret drar sammen på tur og har felles opplevelser er med å bidra til at styremedlemmene blir bedre kjent med hverandre. De får se på de samme tingene og får felles knagger å henge kunnskapen de opparbeider seg på.

Runden i Finland og Sverige viste hvor bra det kan være med et besøkssenter som samler informasjon om verneområdene, historien og kulturen i området. Besøket på de ulike sentrene ga oss mange gode tips til hvordan en utstilling kan utformes, men også en del innsikt i hva som ikke fungerer. Styret ble inspirert til å jobbe videre med å få til dette for Lyngsalpan.

Det aller viktigste på turen var kanskje knytting av kontakt med naboene våre på tvers av landegrensen.